

POPs – zásoby

reporting

Slovensko sa ako členská krajina Európskej únie (EÚ) zapája do aktivít EÚ v oblasti manažmentu perzistentných organických látok (tzv. POPs manažmentu). Základom je nariadenie (ES) č. 850/2004 Európskeho parlamentu a Rady o POPs a o zmene smernice 79/117/EHS (nariadenie (ES) č. 850/2004 o POPs), ktoré bolo vydané v nadväznosti na Štokholmský dohovor o POPs (Štokholmský dohovor) a Protokol o POPs k Dohovoru o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcim hranicami štátov (Protokol o POPs).

V rámci implementácie Štokholmského dohovoru a nariadenia (ES) č. 850/2004 o POPs sa v SR uplatňuje aj zákon č. 127/2006 Z.z. o perzistentných organických látkach a o zmene a doplnení zákona č. 223/2001 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (zákon o POPs), ktorý nadobudol účinnosť dňa 1.4.2006.

Tento zákon okrem iného upravuje aj povinnosti právnických osôb a fyzických osôb - podnikateľov, ktorí sú držiteľmi zásob, väčších ako 50 kg, obsahujúcich alebo skladajúcich sa z POPs uvedených v čl. 5 ods. 2 a v prílohe I a II Nariadenia o POPs, t.j. Aldrin, Chlórđan, Dieldrin, Endrin, Heptachlór, HCB (hexachlórbenzén), Mirex, Toxafén, PCB (polychlórované bifenyly), DDT, chlórdecone, hexabrómbifenyl a HCH (hexachlórcyklohexán).

Taktiež ustanovuje, že držiteľ zásob je povinný

- a) zaslať každoročne oznámenie obsahujúce informáciu o charaktere a veľkosti zásob na MŽP SR alebo poverenej organizácii a to najneskôr do 31. marca za predchádzajúci kalendárny rok (za rok 2005 **do 30.9.2006**) s tým, že podrobnosti o oznámení budú ustanovené v osobitnej vyhláske MŽP SR
- b) viesť evidenciu zásob podľa jednotlivých druhov v nich obsiahnutých POPs tak, aby bol prehľad o spôsobe nadobudnutia zásob, o povolenom spôsobe a čase ich používania, o mieste ich skladovania, o ich rozsahu a o spôsobe, akým sa s nimi naložilo, s tým, že podrobnosti o vedení evidencie budú ustanovené v osobitnej vyhláske.

V spojitosti s uplatňovaním § 3 ods. 2 zákona o POPs je možné uviesť, že všeobecne záväzný predpis, ktorý by mal ustanoviť podrobnosti o oznámení a vedení evidencie POPs, nebol ešte vydaný. Odôvodnenie vyplýva z tej skutočnosti, že Komisiou Európskych spoločenstiev (EK) nebol doposiaľ vypracovaný spoločný formát na predkladanie potrebných údajov a informácií podľa bodu 4. článku 12 nariadenia (ES) č. 850/2004 o POPs.

Zároveň je možné v danej spojitosti uviesť, že predmetný reporting sa týka len držiteľa zásob. Pojem „zásoba“ je definovaný v ustanovení § 1 písm. a) zákona o POPs ako zásoba obsahujúca alebo skladajúca sa z taxatívne uvedených POPs, ktorými sú Aldrin, Chlórđan, Dieldrin, Endrin, Heptachlór, Hexachlórbenzén (HCB), Mirex, Toxafén, polychlórované bifenyly (PCB), DDT, Chlórdekon, Hexabrómbifenyl a Hexachlórcyklohexán HCH (vrátane lindanu).

V rámci prípravy Národného realizačného plánu Štokholmského dohovoru o POPs podľa čl. 8 nariadenia (ES) č. 850/2004 o POPs bolo zistené, že predmetné POPs sa v SR nevyrábajú ani nepoužívajú (okrem PCB, ktoré však majú osobitný režim, ako je nižšie uvedené). Vzhľadom na to, že SR si neuplatnila výnimku podľa čl. 3 Štokholmského dohovoru o POPs, v spojitosti s čl. 5 (1) nariadenia (ES) č. 850/2004 o POPs, je predpoklad, že v SR by sa tieto POPs nemali vyskytovať vo forme zásob, ale v nadväznosti na čl. 5(1) nariadenia (ES) č. 850/2004 iba vo forme odpadov. To znamená, že sa uplatňuje režim zákona o odpadoch (zákon č. 223/2001 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov – úplné znenie zákon č. 409/2006 Z.z.).

V spojitosti s PCB je potrebné zdôrazniť, že ich používanie je, v nadväznosti na bod a) II. časti prílohy A Štokholmského dohovoru o POPs, možné do roku 2025 s tým, že sa budú realizovať opatrenia na postupné vylúčenie používania PCB v zariadeniach, ako sú transformátory, kondenzátory a pod., pričom podľa smernice 96/59/ES sa do roku 2010 zabezpečí inventarizácia a zneškodnenie zariadení s obsahom viac ako 5 litrov PCB.

Nakladanie s PCB, s použitými PCB a s kontaminovanými zariadeniami sa zabezpečuje podľa § 40a zákona o odpadoch v nadväznosti na § 2 ods. 20. „Kontaminované zariadenie na účely tohto zákona je zariadenie obsahujúce polychlórované bifenyly, polychlórované terfenyly, monometyl-tetrachlórdifenylmetán, monometyl-dichloro-difenylmetán, monometyl-dibromo-difenyl metán alebo zmes obsahujúcu aspoň jednu z týchto látok v množstve väčšom ako 0,005 percenta hmotnosti (ďalej len „polychlórované bifenyly“) alebo zariadenie, ktoré obsahovalo polychlórované bifenyly, najmä transformátory, kondenzátory, nádoby obsahujúce zvyšky náplne, a ktoré nebolo dekontaminované“.